

V Bruselu dne 10.4.2019
COM(2019) 174 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Třetí výroční zpráva o nástroji pro uprchlíky v Turecku

Obsah

1. Úvod.....	3
1.1 Turecko a uprchlická krize	3
1.2 Reakce EU na krizi a zřízení nástroje.....	3
2. Fungování nástroje.....	4
3. Finanční kapacita, trvání a povaha financování.....	6
4. Druhá tranše nástroje	6
Plánování	7
5. Provádění nástroje.....	8
5.1 Humanitární pomoc	9
5.2 Rozvojová pomoc	10
6. Monitorování a hodnocení	13
7. Audit	15
8. Komunikační a propagační činnost.....	15
9. Závěr a další kroky.....	16

1. Úvod

Podle čl. 8 odst. 1 rozhodnutí Komise ze dne 24. listopadu 2015¹ o koordinaci činností Unie a členských států prostřednictvím koordinačního mechanismu (dále jen „rozhodnutí“) Komise pravidelně informuje Evropský parlament a Radu o provádění nástroje pro uprchlíky v Turecku (dále jen „nástroj“). V čl. 8 odst. 2 uvedeného rozhodnutí se stanoví, že Komise předá každý rok Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění nástroje. První výroční zpráva o nástroji byla zveřejněna v březnu 2017². Popisovala fungování nástroje, první opatření při jeho provádění, systém monitorování a hodnocení, jakož i související komunikační činnosti. Druhá zpráva byla zveřejněna v březnu 2018³.

1.1 Turecko a uprchlická krize

Vzhledem ke své zeměpisné poloze je Turecko hlavní zemí přijetí a tranzitu pro uprchlíky a migranty. Kvůli nebývalému množství osob vstupujících na území Turecka převážně v důsledku konfliktů v Sýrii a Iráku poskytuje tato země útočiště více než 4 milionům uprchlíků a migrantů, což je největší počet na světě. Mezi nimi je 3,6 milionu registrovaných syrských uprchlíků⁴, z nichž přibližně 155 000 pobývá ve třinácti táborech zřízených tureckou vládou, a více než 296 000 registrovaných uprchlíků a žadatelů o azyl převážně z Afghánistánu, Iráku, Íránu a Somálska⁵. Ačkoli Turecko nadále vynakládá chvályhodné úsilí při přijímání, podpoře a poskytování útočiště vysokému počtu uprchlíků a migrantů, mají tato čísla významný dopad na hostitelské komunity.

1.2 Reakce EU na krizi a zřízení nástroje

V roce 2015 se Evropská unie a její členské státy rozhodly prohloubit svůj politický a finanční závazek podporovat Turecko v jeho úsilí při poskytování útočiště uprchlíkům. V rámci prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016⁶ (dále též jen „prohlášení“) se Evropská unie a Turecko dohodly na komplexní spolupráci založené na sdílené odpovědnosti, vzájemných závazcích a jejich plnění. Na setkání hlav států nebo předsedů vlád s Tureckem dne 29. listopadu 2015 byl zahájen společný akční plán EU a Turecka⁷, který má Turecku pomoci řešit důsledky syrského konfliktu.

V reakci na výzvu členských států EU k výraznému navýšení finančních prostředků na podporu uprchlíků v Turecku zřídila Komise dne 24. listopadu 2015 nástroj pro uprchlíky v

¹ Rozhodnutí Komise C(2015) 9500 ze dne 24.11.2015 o koordinaci činností Unie a členských států prostřednictvím koordinačního mechanismu – uprchlického nástroje pro Turecko, ve znění rozhodnutí Komise C(2016) 855 ze dne 10.2.2016.

² https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/170302_facility_for_refugees_in_turkey_first_annual_report.pdf

³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/14032018_facility_for_refugees_in_turkey_second_annual_report.pdf

⁴ Ke dni 29. listopadu 2018 bylo registrováno 3 607 563 „Syřanů pod dočasnou ochranou“, zdroj: turecké Generální ředitelství pro řízení migrace: http://www.goc.gov.tr/icerik6/temporary-protection_915_1024_4748_icerik

⁵ Specifičnost tureckého azylového systému souvisí se skutečností, že tato země podepsala v roce 1967 Newyorský protokol k Ženevské úmluvě z roku 1951 s výhradou. Proto velká většina uprchlíků v Turecku nemůže požádat o plnoprávné postavení uprchlíka, ale pouze o postavení „podmínečného uprchlíka“, které v případě udělení omezuje pobyt v zemi do okamžiku, kdy je osoba s přiznaným postavením uprchlíka „přesídlena do třetí země“.

⁶ <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/>

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_fr.htm

Turecku⁸. Pomocí tohoto nástroje je koordinováno uvolňování zdrojů, které vyčleňuje rozpočet EU i členské státy formou nad rámecových příspěvků. Tyto příspěvky členských států jsou zaneseny do rozpočtu EU jakožto vnější účelově vázané příjmy. Příspěvky dosáhly celkové výše 6 miliard EUR, přičemž 3 miliardy EUR byly vyčleněny na roky 2016–2017 a další 3 miliardy EUR na roky 2018–2019. Od roku 2011 EU a členské státy uvolnily společně téměř 10,4 miliardy EUR v reakci na syrskou krizi, z toho 4,8 miliardy EUR z rozpočtu EU.

Tento nástroj doplňuje a navyšuje stávající financování EU v rámci vnitrostátních programů regionálního svěřenského fondu EU zřízeného v reakci na krizi v Sýrii⁹ (svěřenský fond EU), nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru a nástroje předvstupní pomoci, jež všechny přispěly ke spolupráci s klíčovými partnery v záležitostech týkajících se uprchlíků. Doplňuje rovněž evropský nástroj pro demokracii a lidská práva¹⁰.

Pro zajištění účinného řešení migrační výzvy společnými silami EU a Turecka bylo i v roce 2018 klíčové provádění prohlášení. Prohlášení i nadále přináší konkrétní výsledky při omezování protiprávního a nebezpečného přechodu hranic a při zachraňování životů v Egejském moři.

Celkový počet příchozích z Turecka do EU v roce 2018 činil 50 789 osob, oproti 41 720 osobám v roce 2017 (nárůst o 22 %). Tento počet zahrnuje 47 939 příchozích do Řecka (z toho 32 141 po moři a 15 798 po zemi), 2 383 příchozích do Itálie, 349 do Bulharska a 118 příchozích z Turecka po moři do vládou kontrolovaných oblastí Kypru. Celkový počet příchozích z Turecka do EU v roce 2019 (stav k 5. březnu 2019) činí 5 094 osob, oproti 3 153 příchozím za stejné období předchozího roku. Tento počet zahrnuje 5 054 příchozích do Řecka (3 509 po moři a 1 545 po zemi) a 40 do Bulharska¹¹. Podle Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) přišly o život ve východním Středomoří v roce 2019 dosud 3 osoby (174 osob přišlo o život v roce 2018, 62 v roce 2017 a 434 v roce 2016).

Pokračuje přesídlování z Turecka do EU v rámci režimu „jeden za jednoho“¹², předpokládané v prohlášení. Celkový počet přesídlení od 4. dubna 2016 dosáhl čísla 20 002, z toho 1 362 v roce 2019, 6 929 v roce 2018 a 8 975 v roce 2017. Pokud jde o dobrovolný program přijímání osob z humanitárních důvodů, v návaznosti na schválení standardních operačních postupů v prosinci 2017 jsou všechny prvky a podmínky požadované pro zahájení programu nyní splněny, jak je stanoveno v prohlášení.

Úplné a udržitelné provádění prohlášení vyžaduje trvalé úsilí a politické odhodlání všech stran.

2. Fungování nástroje

Nástroj je koordinačním mechanismem, který umožňuje rychle, účinně a účelně mobilizovat pomoc EU pro uprchlíky v Turecku. Nástroj zajišťuje optimální využití stávajících finančních

⁸ Rozhodnutí Komise C(2016) 855 final ze dne 10.2.2016 o nástroji pro uprchlíky v Turecku, kterým se mění rozhodnutí Komise C(2015) 9500 ze dne 24.11.2015.

⁹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad_en

¹⁰ https://ec.europa.eu/europeaid/how/finance/eidhr_en.htm_en

¹¹ Údaje týkající se počtu příchozích jsou poskytnuty členskými státy EU a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž.

¹² Na základě prohlášení EU a Turecka, za každého Syřana vráceného zpět z řeckých ostrovů do Turecka je znovuusídlen jiný syrský občan z Turecka v EU, přičemž se zohlední kritéria zranitelnosti podle OSN.

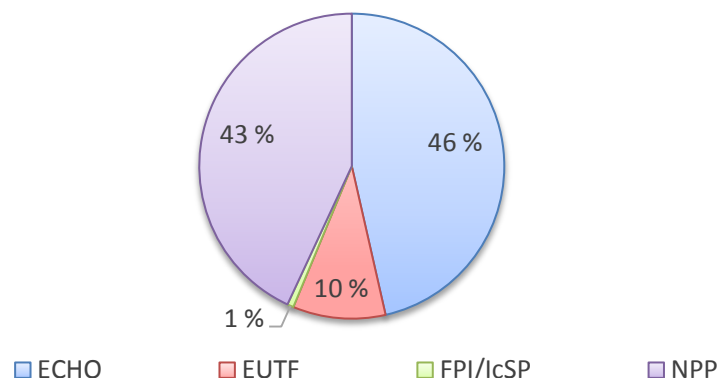
nástrojů EU v rámci humanitární či rozvojové pomoci a jeho cílem je zabezpečit, aby byly potřeby uprchlíků a hostitelských komunit řešeny komplexně a koordinovaně¹³.

Řídící výbor nástroje poskytuje strategické pokyny ohledně priorit, typu podporovaných opatření, přidělených částek a finančních nástrojů, jež je třeba mobilizovat, a případně též ohledně podmínek provádění závazků ze strany Turecka podle společného akčního plánu EU a Turecka ze dne 29. listopadu 2015¹⁴ (dále jen „společný akční plán“). V roce 2018, tedy ve třetím roce provádění nástroje, se konala tři zasedání řídicího výboru, a to ve dnech 9. března, 18. června a 30. listopadu 2018. Příští, v pořadí 12. zasedání řídicího výboru je plánováno na květen 2019.

Hlavními zásadami, jimiž se provádění nástroje řídí, jsou rychlost, účinnost a účelnost za současného zajištění řádného finančního řízení. Důležitá je také udržitelnost intervencí nástroje a sdílená odpovědnost orgánů Turecka. Stanovení prioritních oblastí pomoci vychází z komplexního a nezávislého posouzení potřeb¹⁵ se zvláštním zaměřením na zranitelné skupiny. Posouzení potřeb bylo aktualizováno v roce 2018¹⁶.

Nástroj koordinuje financování z těchto nástrojů financování vnější činnosti: humanitární pomoc¹⁷, evropský nástroj sousedství¹⁸, nástroj pro rozvojovou spolupráci¹⁹, nástroj předvstupní pomoci²⁰ a nástroj přispívající ke stabilitě a míru²¹. Opatření financovaná z rozpočtu Unie se provádějí v souladu s finančními pravidly a předpisy použitelnými jak na přímé, tak na nepřímé řízení.

V rámci první tranše nástroje je rozdělení prostředků podle jednotlivých nástrojů EU²² následující:

¹³ Rozhodnutí Komise C(2015) 9500 ze dne 24.11.2015, článek 2 – Cíle nástroje.

¹⁴ Viz čl. 5 odst. 1 rozhodnutí Komise C(2015) 9500, ve znění rozhodnutí Komise C(2016) 855.

¹⁵ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/2016_needs_assessment.pdf

¹⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf

¹⁷ Nařízení Rady (ES) č. 1257/96 o humanitární pomoci, Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 232/2014, kterým se zřizuje evropský nástroj sousedství, Úř. věst. L 77, 15.3.2014, s. 27.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 233/2014, kterým se zřizuje finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci na období 2014–2020, Úř. věst. L 77, 15.3.2014, s. 44.

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP II), Úř. věst. L 77, 15.3.2014, s. 11.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 230/2014, kterým se zřizuje nástroj přispívající ke stabilitě a míru, Úř. věst. L 77, 15.3.2014, s. 1.

²² Příspěvky z evropského nástroje sousedství a nástroje pro rozvojovou spolupráci (DCI) byly v příslušném pořadí převedeny a využity v rámci nástroje předvstupní pomoci a svěřenského fondu EU. Veškeré příspěvky nástroje do svěřenského fondu EU (EUTF) (z nástroje předvstupní pomoci (NPP) a v menší míře z nástroje pro rozvojovou spolupráci) byly v zásadě poskytnuty jakožto nehumanitární pomoc.

Poskytování pomoci je podmíněno tím, že Turecko bude beze zbytku plnit své závazky stanovené ve společném akčním plánu a v prohlášení.

3. Finanční kapacita, trvání a povaha financování

Nástroj koordinuje celkový rozpočet ve výši 6 miliard EUR (3 miliardy EUR na období 2016–2017 a 3 miliardy EUR na období 2018–2019). První tranše uvolnila 1 miliardu EUR z rozpočtu EU a 2 miliardy EUR od členských států²³. Pokud jde o druhou tranši, poskytuje rozpočet EU 2 miliardy EUR a členské státy 1 miliardu EUR²⁴.

Z 1 miliardy EUR z rozpočtu EU pro období 2016–2017 bylo 250 milionů EUR uvolněno v roce 2016 a 750 milionů EUR v roce 2017. Z 2 miliard EUR z rozpočtu EU pro rok 2018 bylo 550 milionů EUR uvolněno v roce 2018, zbytek bude uvolněn v roce 2019.

Pokud jde o první tranši, členské státy přispěly do nástroje v roce 2016 částkou 677 milionů EUR, v roce 2017 částkou 847 milionů EUR a v roce 2018 částkou 396 milionů EUR. V roce 2019 bude příspěvek činit zbývajících 80 milionů EUR. Pokud jde o druhou tranši, členské státy přispěly v roce 2018 částkou 68 milionů EUR, přičemž zbýající platby jsou plánované na období 2019–2023. Členské státy přispívají přímo do souhrnného rozpočtu EU ve formě vnějších účelově vázaných příjmů podle čl. 21 odst. 2 písm. a) bodu ii) finančního nařízení, které jsou přiřazeny do rozpočtových položek nástroje předstupní pomoci a humanitární pomoci.

Tempo plateb příspěvků členských států do nástroje nadále uspokojivě odpovídá tempu vyplacení těchto příspěvků z nástroje.

4. Druhá tranše nástroje

Uvolnění první tranše nástroje bylo úspěšné, do konce roku 2017 byly 3 miliardy EUR z rozpočtů na roky 2016 a 2017²⁵ smluvně vázány a plně k dispozici. V prohlášení EU a Turecka z března 2016 se uvádí, že jakmile budou tyto prostředky téměř vyčerpány a za předpokladu, že budou splněny všechny závazky, zmobilizuje EU dodatečné financování nástroje ve výši dalších 3 miliard EUR do konce roku 2018.

Vzhledem k tomu, že první 3 miliardy EUR byly plně smluvně vázány na konci roku 2017, a za účelem zajištění kontinuity projektů nástroje a nepřerušené podpory pro uprchlíky, přijala Komise v březnu 2018 rozhodnutí o druhém přidělení 3 miliard EUR na nástroj pro uprchlíky v Turecku, se stejným rozdělením příspěvků jako v případě první tranše²⁶. V návaznosti na dohodu s členskými státy o aktualizovaném společném porozumění ze dne 18. července 2018 přijala Komise dne 24. července 2018 pozměněné rozhodnutí, na základě něhož budou v letech 2018–2019 uvolněny 2 miliardy EUR z rozpočtu Unie, přičemž zbýající 1 miliardou EUR jako vnějšími účelově vázanými příjmy přispějí členské státy²⁷.

²³ Celkové rozdělení příspěvků členských států je k dispozici na adrese

<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/02/03/refugee-facility-for-turkey/>.

²⁴ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/06/29/facility-for-refugees-in-turkey-member-states-agree-details-of-additional-funding/>

²⁵ S výjimkou přibližně 20 milionů EUR určených pro účely probíhajících administrativních výdajů, technické pomoci, komunikace, monitorování, hodnocení a auditu výdajů, které mohou být přidělovány a mohou na ně být uzavírány smlouvy během celé doby existence nástroje.

²⁶ [Rozhodnutí Komise C\(2018\) 1500 final o nástroji pro uprchlíky v Turecku, kterým se mění rozhodnutí Komise C\(2015\) 9500, pokud jde o příspěvek na nástroj pro uprchlíky v Turecku](#) – 14.3.2018.

²⁷ [Rozhodnutí Komise C\(2018\) 4959 final o nástroji pro uprchlíky v Turecku, kterým se mění rozhodnutí Komise C\(2015\) 9500 pokud jde o příspěvek na nástroj pro uprchlíky v Turecku](#) – 24.7.2018.

Plánování

S cílem navázat na hmatatelné výsledky první tranše nástroje a zajistit hladké a účinné pokračování plánování druhé tranše, schválily členské státy na zasedání řídicího výboru v červnu 2018 aktualizovanou strategickou koncepční poznámku²⁸. Řídicí výbor vzal v úvahu zjištění aktualizovaného posouzení potřeb²⁹ provedeného prostřednictvím rozsáhlých konzultací se zúčastněnými stranami v první polovině roku³⁰ a další relevantní dokumenty³¹.

Zpráva o aktualizovaném posouzení potřeb identifikuje prioritní potřeby a zbývající nedostatky reakce na situaci uprchlíků a poskytuje cenné vodítko pro plánování druhé tranše nástroje. Zpráva aktualizuje posouzení, jehož provedení Komise zadala v červnu 2016. Hodnotí potřeby uprchlíků a hostitelských komunit, jak se vyvíjely od roku 2016, a identifikuje oblasti, které vyžadují další pomoc. Dochází k závěru, že klíčovými oblastmi, na které je třeba se zaměřit, jsou i nadále ochrana, základní potřeby a obživa, zdraví, vzdělávání a městská infrastruktura.

Strategická koncepční poznámka (dále jen „poznámka“) stanoví strategický rámec pro plánování a provádění druhé tranše nástroje, se zvláštním zaměřením na začleňování a soběstačnost jakožto hlavní cíle. Poznámka potvrdila potřebu úzké spolupráce mezi vládními, rozvojovými a humanitárními nástroji za účelem určení udržitelnějších a trvalých řešení v souvislosti s vleklou krizí a po skončení existence nástroje a vyplacení 6 miliard EUR. Z toho vyplývá strategický posun v rámci nástroje od humanitární pomoci k rozvojové pomoci. Zvláštní pozornost by byla věnována poskytování udržitelné sociálně-ekonomické podpory a příležitostí k obživě, stejně jako rozšiřování možností hostitelských komunit ubytovat uprchlíky při současné podpoře sociální soudržnosti. Turecké orgány a Komise by usilovaly o zajištění udržitelnosti projektů nástroje, poté co nástroj skončí. Kromě toho by bylo zapotřebí, aby se turecký národní systém připravil na převzetí provádění pomoci dle nástroje, aby se zajistila udržitelná řešení a rovný přístup k právům a službám.

Cílem plánování druhé tranše je zohlednit doporučení obsažená ve zvláštní zprávě Evropského účetního dvora o nástroji³², jež byla vydána v listopadu 2018 (viz níže sekci Audit). Účetní dvůr klade zvláštní důraz na potřebu společné strategie pro mobilizaci humanitární a rozvojové složky nástroje, aby bylo možné předjímat přechod z financování nástrojem na vnitrostátní orgány a zajistit udržitelnost výsledků nástroje po jeho ukončení.

Jako první krok při uvolňování dodatečné podpory v rámci druhé tranše nástroje přijala Komise v červenci 2018, po konzultaci řídicího výboru nástroje předvstupní pomoci, zvláštní opatření v oblasti vzdělávání. Zvláštní opatření vyčlenilo 400 milionů EUR na trvalý přístup ke kvalitnímu vzdělávání pro uprchlíky³³. Cílem je zlepšovat přístup ke kvalitním a inkluzivním vzdělávacím službám pro uprchlíky s bydlištěm v Turecku, včetně dospělých, a podpořit jejich začlenění do tureckého vzdělávacího systému, a tím posílit sociální soudržnost. Navazuje na předchozí podporu v oblasti vzdělávání, zejména na první přímý grant ve výši 300 milionů EUR pro projekt ministerstva národního vzdělávání „Podpora integrace syrských dětí do tureckého vzdělávacího systému“ (PICLES).

²⁸ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_facility_strategic_concept_note.pdf

²⁹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf

³⁰ Závěrečná zpráva o aktualizovaném posouzení potřeb byla vydána dne 31. října 2018.

³¹ Zejména sdělení „Důstojný život“ z roku 2016 o násilném vysídlování a rozvoji (COM(2016) 234 final) a připojené závěry Rady ([Závěry Rady o přístupu EU k nucenému vysídlení a rozvoji](#), květen 2016).

³² Zpráva EÚD: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_CS.pdf

³³ [Zvláštní opatření v oblasti vzdělávání C\(2018\) 4960 final ze dne 24.7.2018.](#)

Zvláštní opatření bylo v listopadu 2018 upraveno tak, aby zahrnovalo dodatečné finanční prostředky ve výši 100 milionů EUR na potřebnou školní infrastrukturu, aby bylo možné pokrýt potřeby v podobě učeben a vzdělávacích prostor³⁴. V prosinci 2018 byly zveřejněny dvě výzvy k vyjádření zájmu v oblasti sociálně-ekonomické podpory a obecní infrastruktury, přičemž na první z nich bylo vyčleněno 465 milionů EUR a na druhou 380 milionů EUR. Komise zahájila svůj plán provádění humanitární pomoci (HIP)³⁵ na rok 2018 a určila dostupné finanční prostředky a potenciální partnery pro humanitární složku nástroje. Přípravy na další pomoc v oblastech sociálně-ekonomické podpory a zdraví pokračovaly souběžně a měly by být potvrzeny v průběhu druhého čtvrtletí roku 2019 se zvláštním zaměřením na zajištění přechodu od podpory formou hotovostních peněžních převodů k soběstačnosti a aktivní účasti na trhu práce.

5. Provádění nástroje

Nástroj se provádí jakožto humanitární a rozvojová pomoc, přičemž na příslušné složky je podle první tranše přiděleno zhruba 1,4 miliardy EUR a 1,6 miliardy EUR:

Humanitární pomoc je určena nejzranitelnějším uprchlíkům, a to formou poskytování předvídatelné a důstojné podpory zaměřené na základní potřeby a ochranu. Řeší také nedostatky při poskytování služeb prostřednictvím specializovaných agentur a partnerů v oblasti zdravotnictví a vzdělávání v mimořádných situacích.

Rozvojová pomoc podporuje dlouhodobé potřeby v oblasti zdraví, vzdělávání a socioekonomického rozvoje uprchlíků, zejména pokud jde o přístup k veřejným službám a možnostem obživy. Zaměřuje se rovněž na zranitelné skupiny a zahrnuje genderový rozměr, např. na ochranu žen a dívek proti sexuálnímu násilí a násilí páchanému na základě pohlaví a na lepší přístup ke zdravotní péči v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví.

Zvláštní pozornost je věnována uprchlíkům a žadatelům o azyl z jiných oblastí než ze Sýrie. Intervence v rámci nástroje vždy usilují o zapojení místních komunit, které uprchlíky hostí.

Prostředky ve výši 3 miliard EUR v rámci první tranše nástroje na období 2016–2017 byly v plné výši přiděleny a byly na ně uzavřeny smlouvy³⁶, s výstupem čítajícím 72 projektů, což představuje hmatatelné výsledky. Na konci roku 2018 bylo vyplaceno více než 2,072 miliardy EUR z celkové částky 3 miliard EUR, přičemž zůstatek bude vyplacen v průběhu provádění projektů v rámci nástroje až do poloviny roku 2021.

Veškeré podrobnosti lze získat v on-line tabulce projektů³⁷.

Z celkové částky 3 miliard EUR v rámci druhé tranše nástroje na období 2018–2019 bylo do února 2019 přiděleno 1,2 miliardy EUR, přičemž na 450 milionů EUR byly uzavřeny smlouvy a 150 milionů EUR bylo vyplaceno koncem roku 2018.

Pomoc v rámci nástroje je poskytována v celém Turecku, nejvíce je ale soustředěna v deseti nejpostiženějších provinciích – Istanbul, Sanliurfa, Hatay, Gaziantep, Mersin, Adana, Bursa,

³⁴ [Pozměněné zvláštní opatření v oblasti vzdělávání C\(2018\) 8254 final ze dne 11.12.2018.](#)

³⁵ https://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/echo_tur_bud_2018_91000_v2.pdf

³⁶ S výjimkou přibližně 20 milionů EUR určených pro účely probíhajících správních výdajů, technické pomoci, komunikace, monitorování, hodnocení a auditu výdajů, které mohou být přidělovány a mohou na ně být uzavírány smlouvy během celé doby existence nástroje.

³⁷ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_table.pdf

Kilis, Izmir a Kahramanmaras³⁸. Pomoc v rámci nástroje bývá poskytována převážně uprchlíkům a migrantům žijícím mimo tábory.

5.1 Humanitární pomoc

Humanitární pomoc EU se řídí Evropským konsensem o humanitární pomoci z roku 2007³⁹, který stanoví, že EU jakožto poskytovatel humanitární pomoci dodržuje humanitární zásady lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti stanovené v článku 214 SFEU a v nařízení o humanitární pomoci (č. 1257/96)⁴⁰, ⁴¹.

Z humanitární složky nástroje bylo v rámci první tranše přiděleno 1,389 miliardy EUR, přičemž na všech 45 humanitárních projektů byly uzavřeny smlouvy s 19 partnery, kteří se starají o zajišťování základních potřeb, ochrany, vzdělávání a zdravotní péče pro nejzranitelnější uprchlíky v Turecku. Doposud bylo vyplaceno 1,11 miliardy EUR, které byly použity ve prospěch celkem 1 561 940 uprchlíků⁴². V rámci druhé tranše bylo dosud rozděleno 690 milionů EUR na základní potřeby, ochranu, vzdělávání a zdravotní péči. V roce 2018 byly uzavřeny smlouvy v hodnotě 50 milionů EUR na 11 projektů v oblasti zdravotní péče a ochrany. Plán provádění humanitární pomoci pro rok 2018 zahrnoval financování humanitární pomoci v rámci nástroje ve výši 51,17 milionu EUR (50 milionů EUR z druhé tranše a 1,17 milionu EUR přerozdělených z nevyužitých prostředků v rámci první tranše)⁴³. Níže jsou uvedeny některé hlavní úspěchy humanitární pomoci dosažené v roce 2018⁴⁴.

Nouzová záchranná sociální síť

EU i nadále řeší potřeby uprchlíků s vysokou socioekonomickou zranitelností prostřednictvím nouzové záchranné sociální sítě. Jde o humanitární program sociální pomoci spočívající v debetní kartě, z níž je přímo zranitelným uprchlíkům měsíčně a bez omezení poskytována hotovost na různé účely. K lednu 2019 využilo měsíční hotovostní převody prostřednictvím tohoto programu více než 1,5 milionu příjemců.

Vzdělávání v nouzových situacích

EU i nadále usnadňuje populacím uprchlíků přístup k formálním vzdělávacím systémům, neboť zmenšuje překážky a poskytuje prostředky pro ohrožené děti, aby jim byla umožněna návštěva škol. Program podmíněných převodů peněžní hotovosti pro vzdělávání⁴⁵, který byl zahájen v roce 2017, a který je největším programem financovaným EU v oblasti vzdělávání v mimořádných situacích, překonává své původní cíle. K únoru 2019 obdržely finanční podporu prostřednictvím programu podmíněných převodů peněžní hotovosti pro vzdělávání rodiny více než 470 000 dětí navštěvujících školu. Dále k prosinci 2018 v průměru 6 768 dětí

³⁸ Informace o rozdělení syrských uprchlíků v jednotlivých oblastech je k dispozici na:

http://www.goc.gov.tr/icerik6/temporary-protection_915_1024_4748_icerik

³⁹ Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států.

⁴⁰ Nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci.

⁴¹ Humanitární pomoc Evropské komise vychází z ročních plánů provádění humanitární pomoci pro jednotlivé země. Rámec pro spolupráci mezi Komisí a jejími partnery v oblasti humanitární pomoci se zřizuje prostřednictvím finančních a správních rámcových dohod Komise s mezinárodními organizacemi a rámcových dohod o partnerství s nevládními organizacemi.

⁴² Včetně uprchlíků, jimž byla poskytnuta pomoc z nouzové záchranné sociální sítě, i z předchozích podobných programů.

⁴³ K dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/echo/financing-decisions-hips-2018_en

⁴⁴ Uprchlíci mohou být příjemci více než jedné služby a celkové údaje nejsou korigovány ve smyslu překrývajících se počtů.

⁴⁵ https://ec.europa.eu/echo/blog/turkey-conditional-cash-transfer-education-programme-increases-school-attendance-syrian-and_en

měsíčně využívalo podporu ve formě dopravy do školy a 9 267 dětí z řad uprchlíků absolvovalo neformální vzdělávání. To zahrnuje poskytování kurzů turečtiny a/nebo arabštiny v rámci neformálního vzdělávání, intenzivní výukové programy, iniciativy v oblasti domácího vyučování a kluby domácích úkolů. Tyto programy usnadní dětem vstup do stupně formálního vzdělávání odpovídajícího jejich věku.

Zdravotní péče

EU se zaměřuje na odstraňování potenciálních nedostatků při poskytování primární zdravotní péče, jakož i na poskytování konkrétních služeb, které uprchlíci a další dotčené osoby potřebují. Od zahájení nástroje do října 2018 bylo uprchlíkům v oblastech s vysokým počtem uprchlíků poskytnuto celkem 873 365 konzultací v oblasti primární zdravotní péče. Kromě toho 40 705 těhotných žen využilo celkem 84 714 vyšetření v rámci prenatální péče (ANC), 105 315 uprchlíkům byla poskytnuta psychiatrická zdravotní péče a psychosociální podpora a 13 075 uprchlíků využilo pooperační a rehabilitační služby.

Ochrana

EU i nadále financuje projekty na podporu přístupu uprchlíků k registracím a službám a na řešení potřeb rizikových skupin a jednotlivců. Za pomoci nástroje například turecké Generální ředitelství pro řízení migrace ověřilo údaje o více než 2,6 milionu uprchlíků žijících v Turecku.

5.2 Rozvojová pomoc

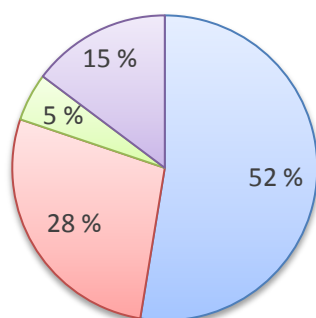
V rámci rozvojové složky nástroje je i nadále patrný dobrý pokrok při provádění 26 projektů, na něž byly uzavřeny smlouvy v rámci první tranše, přičemž dvě smlouvy již byly splněny. Prostředky vyplacené realizačním partnerům dosáhly 943 milionů EUR z celkové částky 1,6 miliardy EUR přidělené na rozvojovou pomoc v rámci první tranše⁴⁶. V rámci druhé tranše nástroje bylo smluvně vyčleněno 400 milionů EUR na pokračování činností, které zvyšují dostupnost kvalitních inkluzivních vzdělávacích služeb pro uprchlíky s bydlištěm v Turecku, jakož i na podporu jejich začlenění do tureckého vzdělávacího systému a na podporu sociální soudržnosti. Kromě toho bylo 100 milionů EUR vyčleněno na podporu školní infrastruktury k pokrytí potřeb pro školní učebny a vzdělávací prostory. V oblasti sociálně-ekonomické podpory bylo přiděleno 465 milionů EUR a v oblasti obecní infrastruktury 380 milionů EUR.

Kromě prostředků přidělených přímo z nástroje předvstupní pomoci⁴⁷ podporuje rozvojová část nástroje řadu opatření vycházejících zdola nahoru, a to prostřednictvím 15 projektů v celkové hodnotě 293 milionů EUR v rámci regionálního svěřenského fondu EU zřízeného v reakci na krizi v Sýrii.

⁴⁶ Toto číslo zahrnuje rovněž částky vyplacené na podporu projektů, jež se provádějí v rámci regionálního svěřenského fondu EU zřízeného v reakci na krizi v Sýrii, avšak dosud neúčtované na vrub rozpočtu EU.

⁴⁷ V rámci nástroje se finanční prostředky z nástroje předvstupní pomoci spravují v souladu s pravidly pro vnější činnosti obsaženými v části druhé hlavy IV finančního nařízení a jeho prováděcích pravidlech. Podrobnější údaje jsou uvedeny v druhé výroční zprávě o nástroji.

Rozdělení přidělů z nehumanitární složky nástroje podle prioritních oblastí je následující:

■ Vzdelávání ■ Zdravotní péče ■ Řízení migrace ■ Sociálně-ekonomická podpora

Vzdělávání

EU podporuje všechny fáze vzdělávacího systému, od předškolního až po vysokoškolské vzdělávání, aby nebyla ztracena jedna celá generace mladých lidí.

Realizace projektu PICTES⁴⁸ – přímého grantu ve výši 300 milionů EUR určeného tureckému ministerstvu národního vzdělávání na podporu integrace syrských dětí do tureckého vzdělávacího systému – pokračovala i během školního roku 2018, a v mnoha oblastech překonala cílové ukazatele opatření. Například vyučování turečtiny bylo završeno zkouškou pokročilých jazykových dovedností, již se do konce září 2018 zúčastnilo téměř 400 000 studentů. Celkem více než 16 000 studentů absolvovalo doučování a více než 43 000 jich dochází na průběžné doučování. Počet učitelů a administrativních pracovníků ministerstva vzdělávání, kteří byli v rámci projektu vyškoleni, do konce září 2018 překročil 19 000 osob. Tyto činnosti budou pokračovat na základě smlouvy PIKTES II⁴⁹, podepsané v prosinci 2018. Cílem tohoto opatření v celkové hodnotě 400 milionů EUR je zajistit, aby děti z řad uprchlíků, kteří mají bydliště v Turecku, měly přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání po další tři školní roky. Kromě toho bude opatření podporovat začlenění dětí do tureckého vzdělávacího systému a zároveň bude podporovat sociální soudržnost, a to i v případě dospělých. Druhé opatření ve výši 100 milionů EUR rozšíří podporu školní infrastruktury v oblastech s vysokou koncentrací uprchlíků. Pokračuje stavba škol v rámci stávajících programů. Probíhá výstavba 136 škol postavených jako trvalé stavby a 50 škol z montovaných dílů. Celkem 33 škol z montovaných dílů bylo dokončeno do prosince 2018. Kromě toho je v pokročilém stadiu i budování tří škol stavěných jako trvalé stavby.

Kromě toho bylo k prosinci 2018 podporováno každý měsíc prostřednictvím pobídek téměř 6 000 syrských dobrovolných učitelů a více než 14 000 dětí využilo možnosti komunitního a domácího předškolního vzdělávání.

Aby uprchlíci měli možnost získat vysokoškolské vzdělání, dostává 476 studentů vysokoškolská stipendia prostřednictvím tří projektů, přičemž ve školním roce 2019 se očekává zvýšení počtu podporovaných žáků.

⁴⁸ PICTES znamená „Promoting Integration of Syrian Children into Turkish Education System“ – podpora integrace syrských dětí do tureckého vzdělávacího systému. Jde o přímý grant ve výši 300 milionů EUR, realizovaný s tureckým ministerstvem národního vzdělávání, který má podpořit integraci syrských dětí do tureckého vzdělávacího systému.

⁴⁹ PIKTES znamená „Promoting Integration of Syrian Kids into Turkish Education System“ – podpora integrace syrských dětí do tureckého vzdělávacího systému. Jde o přímý grant ve výši 400 milionů EUR, realizovaný s tureckým ministerstvem národního vzdělávání, který má podpořit integraci syrských dětí do tureckého vzdělávacího systému.

Zdravotní péče

Hlavním pilířem pomoci v prioritní oblasti zdravotní péče je projekt SIHHAT⁵⁰, přímý grant ve výši 300 milionů EUR realizovaný s tureckým ministerstvem zdravotnictví, který má zajistit přístup uprchlíků ke službám zdravotní péče. K prosinci 2018 je díky intervencím v rámci nástroje zaměstnáno 2 569 zdravotnických pracovníků⁵¹ (69 % z nich jsou syrští uprchlíci) a poskytují služby ve 178 zdravotních střediscích pro migranty (MHC); 45 z nich jsou rozšířená zdravotní střediska pro migranty (E-MHC), která poskytují základní sekundární zdravotní péči. Pokračuje také provádění projektů v oblasti zdravotnické infrastruktury, kde probíhají zadávací řízení na výstavbu dvou státních nemocnic (v Kilis a Hatay), které by měly být otevřeny v červnu 2021 a měly by poskytnout celkem 500 lůžek.

Sociálně-ekonomická podpora

Zajišťování každodenní obživy a sociálně-ekonomická podpora hrají rozhodující úlohu při integraci uprchlíků do turecké společnosti, a podporují tak potřebnou sociální a ekonomickou soudržnost. Protože hlavní překážkou účinné integrace je jazyková bariéra, je uprchlíkům poskytována v rámci nástroje výuka turečtiny. Celková podpora v rámci první tranše nástroje dosáhla 196,6 milionu EUR, a to prostřednictvím osmi projektů⁵². V zájmu zajištění udržitelnosti a další integrace by měla být podpora v této oblasti v rámci druhé tranše výrazně zvýšena. V prosinci 2018 byla zahájena výzva k vyjádření zájmu v oblasti sociálně-ekonomické podpory⁵³, v rámci níž je vyčleněno 465 milionů EUR na projekty, které by měly stimulovat odolnost a soběstačnost uprchlíků.

Projekt ve výši 50 milionů EUR spravovaný bankou Kreditanstalt für Wiederaufbau (dále jen „Kreditanstalt für Wiederaufbau“) poskytuje lepší přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu odbornému vzdělávání a přípravě (OVP) pro uprchlíky a mladistvé z Turecka v odborných oborech s vysokou poptávkou na trhu práce. Souběžně s tím se projekt Světové banky ve výši 50 milionů EUR zaměřuje na zlepšení zaměstnatelnosti a integrace na trhu práce jak uprchlíků, tak hostitelských komunit v Turecku. Institucionální podpora pro služby zaměstnanosti posiluje kapacitu tureckého úřadu práce v oblasti poskytování poradenství a pomoci při hledání pracovního uplatnění i kapacitu tureckého ministerstva pro rodinu, práci a sociální služby v oblasti monitorování vydávání pracovních povolení a služeb zaměstnanosti. Turecké orgány navíc dostávají podporu na posílení kapacit pro posuzování poptávky po dovednostech ve vybraných provinciích s vysokým výskytem uprchlíků a na podporu aktivit pro vytváření pracovních míst a podnikání.

Prostřednictvím regionálního svěřenského fondu EU zřízeného v reakci na krizi v Sýrii se několik projektů zabývá klíčovými oblastmi, jako je výuka turečtiny pro dospělé, certifikace dovedností a profesní poradenství, zprostředkování zaměstnání, podpora malých a středních podniků, podnikání a vytváření pracovních míst atd.

Komunitní centra financovaná z nástroje poskytují širokou škálu služeb, od vzdělávacích kurzů přes informace a zprostředkovatelské služby až po kulturní akce a akce pro navazování

⁵⁰ SIHHAT znamená „Improving the health status of the Syrian population under temporary protection and related services“ – zlepšování zdravotního stavu syrského obyvatelstva pod dočasnou ochranou a související služby poskytované tureckými orgány.

⁵¹ Celkem 118 specialistů, 482 praktických lékařů, 754 porodních asistentek / zdravotních sester, 892 bilingvních průvodců pro pacienty, 323 pomocných pracovníků.

⁵² Viz tabulka projektů na internetových stránkách NEAR, vyjma projektů v oblasti vzdělávání a sociálně-ekonomické podpory.

⁵³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/call_for_expression_of_interest_-_socio-economic_support.zip

kontaktů za účelem zvýšení odolnosti a soběstačnosti uprchlíků a hostitelských komunit. Kromě toho se v lednu 2019 konala konference o tom, jak výrazněji pojmout reakci na uprchlíky v Turecku zohledňující hledisko rovnost žen a mužů, v souvislosti s probíhajícím projektem UN Women, jehož cílem je posilovat postavení a odolnost syrských žen a dívek a budovat sociální soudržnost s jejich hostitelskými komunitami v Turecku.

Genderové aspekty projektů v rámci nástroje

Rovnost pohlaví je důležitým faktorem při plánování projektů v rámci nástroje pro uprchlíky v Turecku. Cílem intervencí v rámci nástroje je podporovat rovnost příležitostí pro muže a ženy a chlapce a dívky, jak jen je to možné. Za účelem monitorování, zda tomu tak doopravdy je, jsou shromažďovány údaje s rozdělením podle pohlaví a v této oblasti byla vyvinuta i další zvláštní opatření. Bylo vynaloženo úsilí na sladění opatření v rámci nástroje s tematickými cíli akčního plánu pro rovnost žen a mužů na období 2016–2020. Mezi ně patří boj proti násilí páchanému na ženách a dívkách, rovný přístup dívek a žen ke kvalitnímu vzdělávání a odbornému vzdělávání a přípravě bez diskriminace a podpora spolků žen a organizací občanské společnosti působících v oblasti rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen a dívek. Nástroj spolupracuje s realizačními partnery s bohatými zkušenostmi v této oblasti, včetně Dětského fondu OSN (UNICEF), UN Women a Mezinárodní organizace práce (MOP). UNICEF například nabízí dětem, zejména dívkám a ženám a jejich rodinám, základní sociální služby, přičemž klade důraz na komplexnější chápání genderových rolí v rámci rodiny a společnosti.

Řízení migrace

Z nástroje byly hrazeny náklady vynaložené na záležitosti související se zajištěním návratů (přeprava, ubytování) 212 Syřanů a 1 076 jiných státních příslušníků a dále na logistické vybavení a na práce pro zařízení pro 750 osob. Od srpna 2017 do konce září 2018 obdrželo tímto způsobem pomoc financovanou z nástroje 119 173 migrantů. Podpora EU v rámci nástroje rovněž pomohla zvýšit kapacitu turecké pobřežní stráže v oblasti vyhledávacích a záchranných operací. V roce 2018 bylo dodáno šest záchranných člunů a 1 081 pracovníků turecké pobřežní stráže bylo proškoleno v oblasti humanitárních standardů. Oba projekty byly financovány v rámci první tranše nástroje. Pro tuto oblast nebyly v rámci druhé tranše stanoveny žádné zvláštní rozpočtové prostředky.

6. Monitorování a hodnocení

Zavádění systému monitorování a hodnocení nástroje bylo navrženo jako postupné.

Rámec pro výsledky

Rámec pro výsledky nástroje zohledňuje intervenční charakter nástroje. Získává informace prostřednictvím strategického rámce nástroje, jakož i prostřednictvím plánovaných opatření a jejich logických rámců. Rámec pro výsledky byl vypracován v období od srpna 2016 do března 2017 po konzultaci s klíčovými zúčastněnými stranami, včetně řídicího výboru nástroje, příslušných tureckých orgánů a útvarů Komise. Konečné znění návrhu bylo sdíleno s řídicím výborem v březnu 2017.

Rámec pro výsledky byl v roce 2018 na základě výsledků pilotní monitorovací fáze, po dokončení procesů uzavírání smluv a po konzultaci s provozními uživateli dále propracován, a řídicímu výboru nástroje byla v listopadu 2018 předložena aktualizovaná verze.

Monitorování a podávání zpráv na úrovni nástroje

Monitorování na úrovni nástroje bylo zahájeno na jaře 2017. Údaje z monitorování na úrovni jednotlivých opatření jsou vytvářeny realizačními partnery na základě jejich smluvních povinností. Poprvé bylo zažádáno o údaje z monitorování v květnu 2017, poté následovaly tři pilotní cykly monitorování a podávání zpráv, které byly zahájeny rovněž v roce 2017. Na 11. zasedání řídicího výboru byla předložena zpráva z monitorování, která zahrnovala výsledky nástroje až do 30. června 2018⁵⁴.

Prvních několik cyklů sběru údajů bylo koncipováno jako pilotní fáze ukazatelů výstupů rámce pro výsledky. Napomohly tomu, aby se realizační partneři seznámili s požadavky na monitorování a podávání zpráv v rámci nástroje a aby se ověřila proveditelnost navrhovaných indikátorů. Je třeba zdůraznit, že smlouvy na značný podíl portfolia projektů nástroje byly uzavřeny ke konci roku 2017 a že provádění odpovídajících opatření bylo zahájeno až v roce 2018.

Údaje relevantní pro ukazatele rámce pro výsledky nástroje předávají realizační partneři veřejným zadavatelům, tj. delegaci EU v Turecku, regionálnímu svěřenskému fondu EU zřízenému v reakci na krizi v Sýrii (EUTF) a Komisi, a to pomocí jednotné šablony pro monitorování. Proces konsolidace údajů je technicky podporován interním nástrojem IT (platforma pro monitorování nástroje), který umožňuje automatickou agregaci, analýzu a vizualizaci údajů. V současné době probíhá závěrečné testování platformy.

Veřejní zadavatelé a sekretariát nástroje usilují o standardizaci procesů shromažďování údajů. Měření úrovně dosažení specifických výsledků opatření nástroje je rovněž problematické vzhledem k rozsahu a rozmanitosti intervencí a vzhledem k množství zúčastněných stran. V zásadě tak zůstává měření úrovně dosažení konkrétních výsledků nástroje výzvou.

Technická pomoc pro monitorování

V květnu 2017 bylo přijato rozhodnutí Komise o podpůrném opatření pro monitorování, hodnocení, audit a komunikaci nástroje pro uprchlíky v Turecku⁵⁵. To umožnilo zadávání veřejných zakázek na technickou pomoc na podporu monitorování a podávání zpráv o rámci pro výsledky nástroje a o konkrétních financovaných intervencích. Smlouva o technické pomoci v oblasti monitorování byla podepsána v lednu 2018 a probíhá její plné provádění. Zakázka má dvě odlišné části. První část spočívá v podpoře monitorování na úrovni nástroje. To zahrnuje pravidelný přezkum rámce pro výsledky, přezkum základních a cílových hodnot a přezkum metod výpočtu ukazatelů a souvisejících pokynů. Tým technické pomoci je rovněž odpovědný za podporu sekretariátu nástroje při provádění analýzy primárních údajů monitorování, shromažďovaných čtvrtletně prostřednictvím platformy pro monitorování nástroje, a při přípravě monitorovacích zpráv nástroje. Druhá část zakázky spočívá v podpoře delegace EU při plnění jejích povinností sledovat opatření/smlouvy financované z nástroje, včetně ověřování údajů prostřednictvím kontrol na místě v případě přímo řízených smluv. Delegace potřebuje podporu při kontrolách na místě vzhledem k rozsahu některých intervencí v rámci nástroje a k velkému zeměpisnému rozšíření činností. Do konce prosince 2018 bylo dokončeno 50 monitorovacích misí: v roce 2017 jich bylo provedeno 16 (včetně 2 monitorovacích misí zaměřených na výsledky) a v roce 2018 jich bylo provedeno 34 (včetně 3 misí zaměřených na výsledky a 8 misí týmu technické pomoci). Více než 35 % monitorovacích misí se zaměřilo na přímé granty tureckým ministerstvím vzdělávání a zdravotnictví.

⁵⁴ [Rámec pro výsledky nástroje – zpráva z monitorování.](#)

⁵⁵ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2017) 3378 final ze dne 23.5.2017 o podpůrném opatření pro monitorování, hodnocení, audit a komunikaci nástroje pro uprchlíky v Turecku.

Monitorování všech opatření financovaných v rámci plánů provádění humanitární pomoci bylo provedeno Komisí, zejména terénními pracovníky Komise v Turecku a regionálním zastoupením Komise v Ammánu. Do listopadu 2018 bylo dokončeno 148 monitorovacích misí na úrovni projektů. Kromě ukazatelů rámce pro výsledky, v jehož rámci podávají partneři zprávy, jsou rovněž pravidelně vykazovány další ukazatele týkající se ochrany, což se odráží také v monitorovací platformě pro monitorování na úrovni nástroje.

Hodnocení

Bylo dokončeno osm hodnocení nástroje na úrovni jednotlivých opatření a portfolií a tři hodnocení probíhají⁵⁶. Kromě toho je dokončeno jedno hodnocení související s nástrojem, a dvě hodnocení související s nástrojem probíhají. Hodnocení se týkají zejména humanitární pomoci a pomoci poskytované v rámci regionálního svěřenského fondu EU v reakci na krizi v Sýrii. V prosinci 2018 Komise zahájila strategické hodnocení nástroje v polovině období, které se uskuteční v letech 2019–2020. Cílem je posoudit příspěvek poskytnutý v rámci nástroje na prioritní oblasti vzdělávání, zdravotní péče, sociálně-ekonomické podpory a řízení migrace v období 2016–2019/20. Očekává se, že poskytne celkové nezávislé posouzení průběžných výsledků vzhledem k vytyčeným cílům, využije získané zkušenosti a poskytne doporučení ke zlepšení stávajících i budoucích opatření v rámci nástroje.

7. Audit

Evropský účetní dvůr oficiálně zahájil audit výkonnosti nástroje dne 17. října 2017. Dne 13. listopadu 2018 byla zveřejněna závěrečná zpráva Evropského účetního dvora. Audit se zaměřil na komplementaritu pomoci poskytované v rámci nástroje, na jeho plnění a monitorování a na vzorek deseti humanitárních projektů. Účetní dvůr se zaměřil na řízení prvních několika projektů financovaných z nástroje a na dosavadní výsledky v rámci jeho humanitární složky. Účetní dvůr zjistil, že v náročných podmínkách nástroj sice rychle mobilizoval finanční prostředky s cílem poskytnout rychlou reakci, existuje zde ale prostor pro zvýšení účinnosti humanitárních projektů, zejména hotovostních projektů, a že nástroj by měl lépe zhodnocovat prostředky⁵⁷. Adresoval Komisi řadu doporučení, která Komise plně přijala a již je provádí, zejména pokud jde o posun intervencí směrem k rozvojové pomoci (viz Plánování).

8. Komunikační a propagační činnost

Od samého počátku patří mezi klíčové priority viditelnost a propagace nástroje. Nástroj je hlavním prostředkem, kterým EU sděluje, že i nadále projevuje uprchlíkům a hostitelským komunitám v Turecku silnou podporu. Komunikační strategie z roku 2017 je i nadále obecným rámcem pro komunikační činnosti, s cílem zvýšit viditelnost opatření financovaných z nástroje.

V roce 2018 se uskutečnilo několik aktivit zaměřeným na zviditelnění, včetně cesty evropských novinářů a zástupců členských států do Istanbulu a Gaziantepu v listopadu 2018, která měla rozsáhlý mediální ohlas. Během cesty bylo uspořádáno mnoho návštěv na místech, v nichž jsou realizovány projekty financované v rámci nástroje, jakož i zahajovací ceremoniál projektu v oblasti sociálně-ekonomické podpory. Kromě toho delegace EU v Turecku

⁵⁶ Příklady: Hodnocení humanitární reakce Evropské unie na uprchlickou krizi v Turecku, 2016–2017; Hodnocení Nouzové záchranné sociální sítě (ESSN) v Turecku financované GR ECHO, listopad 2016 – únor 2018; Strategické zhodnocení regionálního svěřenského fondu EU zřízeného v reakci na krizi v Sýrii v polovině období.

⁵⁷ Zpráva EÚD: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_CS.pdf

navázala spolupráci s tureckým Červeným půlměsícem a fotbalovým klubem Galatasaray na aktivitě, které se dostalo velké viditelnosti a při které se syrské a turecké děti setkaly se slavnými fotbalovými hráči během tréninku a pak sledovaly národní fotbalové utkání. Akci v médiích sledovalo 100 milionů osob, přičemž dvě videa byla sdílena prostřednictvím sociálních médií delegace⁵⁸.

Klíčové události a slavnostní ceremoniály proběhly také v Turecku a v Evropě, a to ve spolupráci s humanitárními partnery. V červenci se konala ve spolupráci s UNICEF na letišti v Bruselu výstava s názvem „Vzdělávání – Naše budoucnost“, obsahující fotografie dětí z řad uprchlíků v Turecku, využívajících programu podmíněných převodů peněžní hotovosti pro vzdělávání (CCTE) financovaného z prostředků EU. Výstava získala značný ohlas v médiích jak v Turecku, tak v Evropě, prostřednictvím sociálních médií se s ní seznámilo 260 000 osob. V září 2018 zahájil Světový potravinový program (WFP) informační kampaň „Incredible Ordinary“ financovanou z prostředků EU a zaměřenou na zvýšení povědomí o programu nouzové záchranné sociální sítě (ESSN) mezi občany EU. Dopad této podpory byl představen veřejnosti v EU prostřednictvím přechodného pop-up obchodu #IncredibleOrdinary v Paříži, Miláně, Varšavě, Berlíně a Amsterdamu, který ukazoval příběhy osmi uprchlických rodin, jež program využily. Rodiny zde vlastními slovy přibližují, jak zdánlivě všední věci, které jim umožnila podpora v rámci ESSN, pro ně měly ohromný význam⁵⁹.

Na podporu projektů vzniklo 25 videí zaměřených zajímavé lidské příběhy, v nichž uprchlíci dostali možnost podělit se o své vyprávění. Video byla zveřejněna na YouTube kanálech delegace a Komise a sdílena při mnoha příležitostech prostřednictvím kanálů sociálních médií⁶⁰. Na podzim loňského roku vysílala platforma Euronews v rámci seriálu AidZone po celé Evropě video věnované zdravotním službám financovaným z prostředků EU určeným pro syrské uprchlíky stížené konfliktem⁶¹.

Kromě toho Komise vydala pět tiskových zpráv a delegace vydala dalších sedmnáct. Členům řídícího výboru byly čtvrtletně distribuovány informační zpravodaje o aktuálních činnostech v rámci nástroje obsahující též výběr videomateriálů. Byly rovněž zveřejněny články a blog s konkrétními zajímavými lidskými příběhy⁶² a návštěvám EU na vysoké úrovni souvisejícím s projekty financovanými v rámci nástroje se dostalo značného ohlasu v médiích.

9. Závěr a další kroky

Na provozní finanční krytí první tranše nástroje bylo v plné míře uzavřeno smlouvy a do března 2019 byly vyplaceny více než 2 miliardy EUR. Významného pokroku bylo dosaženo při mobilizaci druhé tranše, kde bylo 1,2 miliardy EUR přiděleno, na 450 milionů

⁵⁸ Celkem 180 tis. shlédnutí na Facebooku, 65 tis. shlédnutí na Twitteru, 1 tis. označení „líbí se mi“ na YouTube a 6 tis. fanoušků na Instagramu.

⁵⁹ Internetové stránky projektu Incredible Ordinary a příklad svědectví: <https://www.incredibleordinary.org/>
<https://www.youtube.com/watch?v=80IhP3g4PiY&list=PL3xTi8eO-wuv5sFdgYdrGeI-DK7FtZz2f>

⁶⁰ Kanál delegace na YouTube s příklady videí:
https://www.youtube.com/channel/UC6FP0xxlSG8xtesxTG_xjkg
<https://www.youtube.com/watch?v=ofRVziiCVss>
<https://www.youtube.com/watch?v=BR6AgSF8AJ4>
<https://www.youtube.com/watch?v=McaZl5tZAOM>
<https://www.youtube.com/watch?v=HQXZUPgl6Hk>

⁶¹ Video Euronews AidZone: <https://youtu.be/Sq3xkKXjBoc>

⁶² <https://www.avrupa.info.tr/en/news/looking-inspiration-start-over-7487>
<https://www.avrupa.info.tr/en/learning-language-key-new-life-7410>

EUR byly uzavřeny smlouvy a 150 milionů EUR bylo vyplaceno do března 2019. Nástroj i nadále poskytuje velice potřebnou pomoc uprchlíkům a hostitelským komunitám v Turecku. Následovat budou tyto kroky:

- Účelné provádění všech projektů ku prospěchu uprchlíků a hostitelských komunit v souladu se zásadami řádného finančního řízení.
- Realizace druhé tranše s provedením projektů do poloviny roku 2025.
- Plnohodnotný monitorovací systém se stane plně funkční.
- Pokračování komunikačních aktivit.
- Řídící výbor bude pravidelně zasedat. Další zasedání jsou plánována na jaro a podzim 2019.